

Eesti Haigekassa
2012. aasta
I poolaasta aruanne

Eesti
Haigekassa

Sisukord

Haigekassa 2012. aasta I poolaasta tulemusaruanne.....	3
2012. aasta I poolaasta eelarve täitmise aruanne.....	5
Kindlustatute arv.....	7
Tulud	8
Kulud	9
Ravikindlustuse kulud.....	9
1. Tervishoiuteenused.....	9
2. Tervise edendamise kulud.....	22
3. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid.....	23
4. Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud.....	25
5. Muud rahalised hüvitised.....	29
6. Muud kulud.....	31
Haigekassa tegevuskulud.....	35
2012. aasta I poolaasta eelarve täitmise aruande lisad.....	36
Bilanss	40
Tulemiaruanne	42

Haigekassa 2012. aasta I poolaasta tulemusaruanne

Eesmärk	Mõõdik	Eesmärkide täitmine
	Kindlustatu rahulolu tervishoiusüsteemiga	x
1. Tagada tervishoiuteenuste, ravimite ja rahaliste hüvitiste kättesaadavus		
	Rahulolu arstiabi kättesaadavusega	x
Tagada ravikindlustushüvitiste ühetaoline kättesaadavus	Kaasata kindlustatud tegevustesse, mis võimaldavad parandada krooniliste haigete terviseseisundi jälgimist	x
	Kataraktioperatsioonide maksimaalne järjekorra pikkus	Kataraktioperatsioonide ravijärjekord on nõukogu kinnitatud ooteaja piires (ooteaeg 1,5 aastat).
	Endoproteesimise maksimaalne järjekorra pikkus	Endoproteesioperatsioonide ravijärjekord on nõukogu kinnitatud ooteaja piires (ooteaeg 2,5 aastat).
2. Toetada tervishoiuteenuste osutamise kvaliteedi arendamist tervishoiusüsteemis		
	Rahulolu arstiabi kvaliteediga	x
Tõhustada kvaliteedi hindamist ja järelevalvet	Kliiniliste auditite arv	I poolaastal esitati haigekassale kahe kliinilise auditi aruanded: „Prostata kartsinoomi ravi hindamine (uro-onkoloogia auditi II etapp) ja „Ortodontia auditi II etapp“ 2012. aasta I poolaastal kontrolliti piirkondlike osakondade poolt kokku 6097 ravikindlustushüvitist tõendavat dokumenti. Dokumentide kontrollil vaadeldi dokumentide õigsust ja põhjendatust järgmistes valdkondades: pulmonoloogilise patoloogiaga DRGsse grupeerunud raviarved, ravimite kasutamine (seeninfektsiooni ravi, pulmonaalse arteriaalse hüpertensiooni ravi), bioloogiline ravi, väljastatud tööõimetuslehed, hambaproteesihüvitised, perearstide kvaliteeditasu, kooliõpilaste tervisekaartide täitmine, kallid ravijuhud.
Arendada tagasiside andmist partneritele ja avalikustada kvaliteedialase tegevuse tulemusi	Partnerite rahulolu koostöö üle haigekassaga	Perioodil 25.01.2012 kuni 09.02.2012 viidi läbi haigekassa partnerite rahulolu uuring, milles osales 576 lepingupartnerit. Uuringu eesmärgiks oli mõõta partnerite rahulolu ning koguda hinnanguid koostööle haigekassaga. Andmekogumine toimus veebipõhisel ankeedil, mis sisaldas kokku 47 küsimust. 96% partneritest oli koostööga rahul, neist 30% hindas üldist koostööd väga heaks ja 66% pigem heaks. Koostööd väga heaks hindavaid vastajaid oli enam hooldusravi teenust osutavate partnerite hulgas (61%). Mitterahuldava hinnangu andis 4%. Pooled lepingupartnerid (51%) on arvamusel, et võrreldes paari eelmise aastaga on koostöö paranenud. Rahulolu koostöö erinevate aspektidega oli heal tasemel ning kõige enam tunnustust saavaks valdkonnaks oli maksete õigeaegne teostamine. Osade partnerite hinnangul vajaks enam tähelepanu ravikindlustuse teema selgitamine avalikkusele – selle kajastamisega ei olnud rahul iga neljas vastaja. Lepingupartneritelt küsiti nende rahulolu haigekassa kontaktisikuga ühenduse saamise kiiruse, suhtlemise meeldivuse ja kompetentsuse, probleemidele lahenduste leidmise, olulise info edastamise õigeaegsuse ja arusaadavusega. 92–95% vastajatelt olid kontaktisiku poolse tööga rahul.

3. Kujundada inimeste teadlikkust ja suunata tervisekäitumist

	Sotsiaalkampaaniate märgatavus	x
Suurendada elanikkonna teadlikkust tervisesüsteemist ja tervisemõjuritest	Kindlustatute teadlikkus oma õigustest	x
Tõhustada tervise edendamist ja haiguste ennetamist tervisesüsteemis	Vähiennetuse sõeluuringute hõlmatus	x

4. Tagada ravikindlustusvahendite efektiivne kasutus ja ravikindlustussüsteemi jätkusuutlik areng

Kasutada ravikindlustusvahendeid kulutõhusalt	Ravijuhu keskmine maksumus	Struktuurne kallinemise muutus 2012. a I poolaastal võrreldes 2011. a I poolaastaga oli 3,2% (eesmärk oli hoida struktuurset kallinemist 1% piires).
---	----------------------------	--

5. Tõhustada organisatsiooni toimimist

Tõhustada organisatsiooni toimivust ja arendame haigekassa töötajate kompetentsust	Töötajate rahulolu haigekassa juhtimise ja töökorraldusega	x
--	--	---

x – Tegevust ei mõõdetud/hinnatud esimesel poolaastal.

2012. aasta I poolaasta eelarve täitmise aruanne

Tabel 1. 2012. aasta I poolaasta eelarve täitmine (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
HAIGEKASSA TULUD					
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	360 298	385 942	388 207	100,6	7,7
Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud	1 533	1 500	781	52,1	-49,1
Sissenõuded teistelt isikutelt	443	350	319	91,1	-28,0
Finantstulud	1 151	836	829	99,2	-28,0
Muud tulud	1 387	1 500	1 407	93,8	1,4
sh sihtotstarbeline eraldis riigieelarvest	739	822	822	100,0	11,2
muud tulud	648	678	585	86,3	-9,7
EELARVE TULUD KOKKU	364 812	390 128	391 543	100,4	7,3
RAVIKINDLUSTUSE KULUD					
Tervishoiuteenuste kulud	262 339	285 756	284 139	99,4	8,3
Haiguste ennetuse kulud	3 499	3 785	3 587	94,8	2,5
Üldarstiabi kulud	33 226	35 237	34 983	99,3	5,3
Eriarstiabi kulud	209 381	228 634	227 751	99,6	8,8
Hooldusravi kulud	7 175	8 308	8 269	99,5	15,2
Hambaravi kulud	9 058	9 792	9 549	97,5	5,4
Tervise edendamise kulud	336	387	289	74,7	-14,0
Kindlustatutele kompenseeritavate ravimite kulud	44 631	48 884	49 173	100,6	10,2
Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud	45 422	46 231	46 745	101,1	2,9
Muude rahaliste hüvitiste kulud	4 073	4 251	4 837	113,8	18,8
Muud kulud	6 057	7 919	6 928	87,5	14,4
Riigieelarvest sihtotstarbiselt finantseeritavad kulud	692	804	804	100,0	16,2
Muud ravikindlustushüvitiste kulud	5 365	7 115	6 124	86,1	14,1
Ravikindlustuse kulud kokku	362 858	393 428	392 111	99,7	8,1

HAIGEKASSA TEGEVUSKULUD					
Personali- ja juhtimiskulud	2 248	2 381	2 341	98,3	4,1
Töötasu	1 675	1 772	1 743	98,4	4,1
sh juhatusel liikmete tasu	63	59	66	111,9	4,8
Töötuskindlustus	22	24	24	100,0	9,1
Sotsiaalmaks	551	585	574	98,1	4,2
Majandamiskulud	508	569	527	92,6	3,7
Infotehnoloogia kulud	387	496	355	71,6	-8,3
Arenduskulud	87	92	63	68,5	-27,6
Koolitus	37	61	38	62,3	2,7
Konsultatsioonid	50	31	25	80,6	-50,0
Finantskulu	46	43	0	-	-
Muud tegevuskulud	256	474	297	62,7	16,0
Ravikindlustussüsteemi järelvalve	8	25	8	32,0	0,0
Avalikud suhted/teavitamine	46	85	67	78,8	45,7
Muud kulud	202	364	222	61,0	9,9
Haigekassa tegevuskulud kokku	3 532	4 055	3 583	88,4	1,4
EELARVE KULUD KOKKU	366 390	397 483	395 694	99,5	8,0
TULEM	-1 578	-7 355	-4 151	-	-

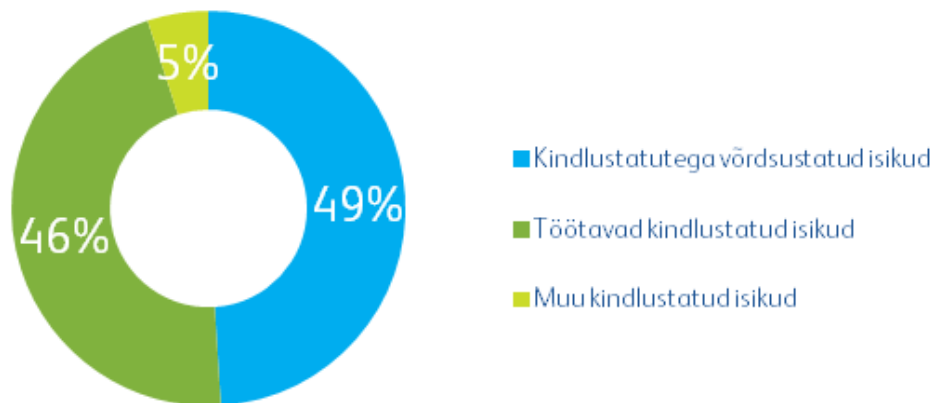
Kindlustatute arv

Tabel 2. Kindlustatute arv

	30.06.2011	31.12.2011	30.06.2012	Muutus 12 kuu jooksul (isikute arv)	Muutus 6 kuu jooksul (isikute arv)
Kindlustatutega võrdsustatud isikud	606 101	608 708	604 470	-1 631	-4 238
Töötavad kindlustatud isikud	574 349	568 434	578 990	4 641	10 556
Muud kindlustatud isikud	73 795	68 327	61 026	-12 769	-7 301
Riigi kindlustatud isikud	69 971	65 463	59 059	-10 912	-6 404
Välislepingu alusel kindlustatud isikud	3 597	2 600	1 669	-1 928	-931
Vabatahtliku lepingu alusel kindlustatutega võrdsustatud isikud	227	264	298	71	34
Kokku	1 254 245	1 245 469	1 244 486	-9 759	-983

Sotsiaalmajanduslikud muutused kajastuvad jätkuvalt ravikindlustatute struktuuris – tööhõive olukorra paranemisest tingitult on kasvanud töötavate kindlustatute arv ning riigi poolt kindlustatute arv on töötute tööturule naasmise tõttu vähenenud. Välislepingu alusel kindlustatud isikute arv väheneb, kuna vene sõjaväepensionärid kasutavad alates 2011. a lõpust neile lisandunud õigust taotleda Eesti vanaduspension. Kindlustatute üldarvu mõningast vähenemist põhjustab riigist lahkunute arvu jätkuv kasv ning töötute kindlustuskaitse katkemine¹.

Kindlustatute osakaal kogu kindlustatute arvust on esitatud joonisel 1.

Joonis 1. Kindlustatute osakaal kogu kindlustatute arvust

¹ Töötukassa andmetel lõpetati 2012. a I poolaastal töötuna arvelolek ca 43 tuhandel isikul. Lõpetamise põhjusteks olid enamusel juhtudel töö leidmine, 11% isiku enda soov ning 28% juhtude korral määratud ajal pöördumata jätmise, töötusimiseõuete või individuaalse töötusimiskava rikkumine.

Tulud

Haigekassa tuludest 2012. aasta I poolaastal annab ülevaate tabel 3.

Tabel 3. Tulud (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa	360 298	385 942	388 207	101	8
Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud	1 533	1 500	781	52	-49
Sissenõuded teistelt isikutelt	443	350	319	91	-28
Finantstulud	1 151	836	829	99	-28
Muud tulud	1 387	1 500	1 407	94	1
sh sihtotstarbeline eraldis riigieelarvest	739	822	822	100	11
muud tulud	648	678	585	86	-10
Kokku	364 812	391 628	391 543	100	7

Sotsiaalmaksu ravikindlustuse osa

Sotsiaalmaksu tulu oli aruandeperioodil 388,2 miljonit eurot (eelarve täitmine oli 101%). Aruandeperioodi eelarve planeerimisel on arvestatud eelmiste aastate I poolaastate sotsiaalmaksu keskmise laekumisega.

Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel laekuvad tulud

Kindlustatud isikuga võrdsustamise lepingu alusel saadi tulu 781,2 tuhat eurot, sh moodustasid vabatahtlike lepingute alusel kindlustusmaksed 182,7 tuhat eurot ning Vene Föderatsiooni relvajõudude mittetöötavate pensionäride kindlustusmaksed 598,5 tuhat eurot. Eelarve on alataidetud, kuna vähenenud on tulu Eesti Vabariigis elavate Vene Föderatsiooni pensionäride kindlustamisest (2011. a I poolaastal oli tulu 1393,3 tuhat eurot). Välislepingu alusel kindlustatud isikute arv on vähenenud, kuna vene sõjaväepensionärid kasutavad alates 2011. a lõpust neile lisandunud õigust taotleda Eesti vanaduspensioni.

Sissenõuded teistelt isikutelt

Põhjendamatu tasutud summade eest esitati nõudeid tervishoiuteenuste osutajatele, apteekidele, kindlustatutele ja tööandjatele 318,8 tuhande euro eest.

Finantstulud

Alates 2012. aastast kuuluvad haigekassa arvelduskontod riigi kontsernikonto koosseisus. Tulu kontsernikonto koosseisu kuuluvatel arvelduskontodel oleva raha jäägist laekus aruandeperioodil 828,9 tuhat eurot. Rahandusministeerium maksab arvelduskontodel hoitava raha jäägilt intressi, mille suurus on võrdne riigi kassareservi tulususega. I poolaasta tulusus oli kuude lõikes järgmine: jaanuari intressimäär oli 1,25%, veebruaris 1,09% ja märtsis 1,17%, aprillis 0,69%, mais 0,54%, juunis 0,40%.

Muud tulud

Sihtotstarbeline eraldis riigieelarvest viljatusravi kulude katmiseks olid aruandeperioodil 803,8 tuhat eurot ja Tervise Arengu Instituudilt riikliku vähiennetuse strateegia raames tehtud kulude katmiseks 18,1 tuhat eurot.

Tulu Euroopa Liidu kodanikele osutatud teenuste eest ja tulu majandustegevusest oli 584,9 tuhat eurot.

Kulud

Haigekassa kulud jagunevad ravikindlustuse kuludeks ja haigekassa tegevuskuludeks.

Ravikindlustuse kulud

1. Tervishoiuteenused

Tabel 4. Tervishoiuteenuste kulud (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Haiguste ennetuse kulud	3 499	3 785	3 587	95	2,5
Üldarstiabi kulud	33 226	35 237	34 983	99	5,3
Eriarstiabi kulud	209 381	228 634	227 751	100	8,8
Hooldusravi kulud	7 175	8 308	8 269	100	15,2
Hambaravi kulud	9 058	9 792	9 549	98	5,4
Kokku	262 339	285 756	284 139	99	8,3

Tervishoiuteenuste 2012. aasta eelarve planeerimisel on haigekassa lähtunud järgmistest eesmärkidest:

- tagada tervishoiuteenuste kättesaadavus 2011. aasta eelarve täitmise prognoosi tasemel;
- tagada endoproteeside ja kataraktoperatsioonide ravijärjekordade maksimumpikkus 2011. aasta tasemel.

2012. aastal ei rakendata enam tervishoiuteenuste piirhindadele alates 2009. aasta lõpust kehtinud koefitsienti.

Planeeritud tervishoiuteenuste eelarve 2012. a I poolaastal oli 285,8 miljonit eurot ning see täideti 99,4% ulatuses. Võrreldes eelmise kalendriaasta sama perioodiga on kulud suurenenud 8,3% võrra.

Selgitused eelarve täitmise kohta üksikute tervishoiuteenuste liikide lõikes on toodud alljärgnevatel alapunktides.

1.1. Haiguste ennetamine

Haiguste ennetamise eesmärk on avastada inimese haiguseelne seisund võimalikult vara ja võtta tarvitusele meetmed haigestumise vältimiseks.

I poolaastal olid haiguste ennetamise kulud 3,6 miljonit eurot, mis moodustab 95% samaks perioodiks planeeritud eelarvest. Kogukuludest suurima osakaaluga (51%) on koolitervishoiu kulud. Võrreldes 2011. aasta sama perioodiga on haiguste ennetamise kulud tõusnud 3%, mis on tingitud peamiselt tervishoiuteenuste piirhindade kasvust.

Tabel 5. Haiguste ennetamine (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Koolitervishoid	1 729	1 887	1 841	98	6
Noorte reproduktiivtervise arendamine	403	445	449	101	11
Rinnavähi varajane avastamine	445	479	469	98	5
Emakakaelavähi varajane avastamine	94	105	100	95	6
Südamehaiguste ennetamine riskirühmadele	83	92	56	61	-33
Osteoporoosi varajane avastamine	20	22	23	105	15
Fenüülketonuuria ja hüpotüroosi uuringud	77	99	80	81	4
Pärilike haiguste sünnieelne diagnostika	174	202	160	79	-8
Vastsündinute kuulmise uuringud	127	147	129	88	2
Noorsportlaste tervisekontroll	347	307	280	91	-19
Kokku	3 499	3 785	3 587	95	3

Tabel 6. Haiguste ennetamise projektide tulemused

	2011 I poolaasta tegelik osalejate arv	2012 I poolaasta planeeritud osalejate arv	2012 I poolaasta tegelik osalejate arv	Eesmärkide täitmine, %
Koolitervishoid	153 538	156 289	152 479	98
Noorte reproduktiivtervise arendamine (ravijuhtude arv)	16 909	16 400	17 097	104
Rinnavähi varajane avastamine	17 198	17 000	17 326	102
Emakakaelavähi varajane avastamine	6 310	7 500	7 132	95
Südamehaiguste ennetamine riskirühmadele	2 566	2 400	1 411	59
Osteoporoosi varajane avastamine	464	500	500	100
Fenüülketonuuria ja hüpotüroosi uuringud	6 791	7 800	6 715	86
Pärilike haiguste sünnieelne diagnostika	890	900	736	82
Vastsündinute kuulmise uuringud	6 706	7 000	6 694	96
Noorsportlaste terviseuuringud	6 510	5 750	4 952	86

Haiguste ennetamine on I poolaasta jooksul toimunud plaanipäraselt, välja võib tuua järgmised olulisemad tegevused ja muudatused võrreldes planeerituga.

- **Koolitervishoius** rakendus erinev piirhind hariduslike erivajadusega laste osas lisaks riigikoolidele ka munitsipaalkoolides. Tulenevalt muudatustest õigusaktides teostatakse II poolaastal 20 haridusliku erivajadusega õpilaste koolis teenuse hindamine, et saada ülevaade võimalikest arenguvaldkondadest aastaks 2013.
- **Vähi sõeluuringutes osalemine** on paranenud võrreldes 2011. aastaga. Jaanuaris teavitati naisi emakakaelavähi ennetusest (artiklid, plakatid) ning mai kuus tähistati rinnavähi nädalat (plakatid, teleklipid jne). I poolaastal saadeti välja 82 607 sõeluuringu kutset, neist rinnavähi sõeluuringule 50 524, emakakaelavähi uuringule 32 083.
- **Südamehaiguste projekti** tegevus I poolaastal tulenes tegelikust vajadusest, uuringule peab riskirühma isiku suunama perearst ning see oli eelnevast aastast oluliselt väikesem. Alates 2013. aastast on kavandatud nii südame- kui osteoporoosiennetuse projektide tegevus integreerida pere- ja eriarstiabisüsteemi osaks.
- Juunis sündinute **fenüülketonuuria ja hüpotüreooosi analüüsid** on veel teostamisel, seetõttu on I poolaasta täitmine planeeritust väiksem.
- **Pärilike haiguste sünnieelse diagnostika** vajadus tuleneb eelneva seerumskriininguga leitud haigusriskiga raseduste arvust. Diagnostika vajadus osutus kavandatust väikesemaks ning invasiivseid protseduure vajati vähem. Loote kromosoomianomaalia avastamismäär on sarnane 2011. a I poolaastaga.
- **Vastsündinute kuulmise uuringutes** on vähem vajatud täiendavaid uuringuid, vale-positiivsete osakaal ravisutustes on eeldatavast väikesem.
- Võrreldes 2011. aastaga on oluliselt vähem teostatud **noorsportlaste tervisekontrolle** ning uuringuid on tehtud planeeritust 14% vähem. See ei ole tingitud uuringute vähenenud vajadusest, vaid eelkõige ravisutuste võimsusest. Ooteaeg ennetavatele uuringutele on keskmiselt üks kuu. Kogu aasta lõikes prognoosime plaanikohast tegevuste mahtu ja kulu.

1.2. Üldarstiabi

2012. aasta I poolaastal oli üldarstiabi kulu 35,0 miljonit eurot, mis moodustas 99% samaks perioodiks planeeritud eelarvest. Üldarstiabi kogukulust suurima osakaaluga on kulu pearahale – 64% (2011. a 67%), uuringufond moodustab üldarstiabi kogukulust 21% (2011. a 21%) ja baasraha 13% (2011. a 11%).

Tabel 7. Üldarstiabi tervishoiuteenused (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Baasraha	3 689	4 508	4 493	100	22
Kauguse lisatasu	166	251	247	98	49
Pearaha kokku	22 135	22 628	22 436	99	1
Pearaha kuni 3 a vanuste kindlustatute eest	-	1 372	1 354	99	-
Pearaha 3–6 a vanuste kindlustatute eest	-	1 402	1 415	101	-
Pearaha 7–49 a vanuste kindlustatute eest	-	9 657	9 505	98	-
Pearaha 50–69 a vanuste kindlustatute eest	-	5 987	5 952	99	-
Pearaha üle 70 a vanuste kindlustatute eest	-	4 210	4 210	100	-
Uuringufond	6 935	7 490	7 491	100	8
Üldarstiabi reserv*	-	48	-	-	-
Perearsti nõuandetelefon	301	312	316	101	5
Kokku	33 226	35 237	34 983	99	5

*Üldarstiabi reservi on eelarves planeeritud vahendid raseduse jälgimiseks ja lahanguteks, mis täitmisel kajastuvad uuringufondi real.

Üldarstiabi kulu on suurenenud 5% võrra, mille peamiseks põhjuseks on tervishoiuteenuste piirhindade koefitsiendi kaotamine. Seoses kauguse lisatasu ja baasraha suurenemisega 2012. aastal kasvasid I poolaastal ka vastavad kulud: baasraha kulud 22% ja kauguse lisatasu kulud 49%.

2012. aasta I poolaastal suurenes uuringufond 8% eelkõige maksimaalmäära kasvust kõikidele perearstidele pearahaks arvestatud summast 27%-lt 29%-le.

Kauguse lisatasu saavate perearstide arv on 2012. a I poolaastal vähenenud kuue perearsti võrra võrreldes eelmise aasta sama perioodiga. Kulud kauguse lisatasule on kasvanud 49%, kuna kaugusetasu piirhinnad suurenesid 1,5 korda. Muudatuse eesmärgiks oli motiveerida perearste enam osutama teenuseid maapiirkondades.

Tabel 8. Pearingsti nimistute ja nimistus olevate kindlustatud isikute arv

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta tegelik	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Nimistute arv			
Nimistute arv	803	802	0
Kauguse lisatasu saavate perearstide arv	202	196	-3
Keskmine nimistu suurus (kindlustatud isikuid)	1 565	1 555	-1
Isikute arv			
Pearaha kuni 3 a (kindlustatud)	-	43 736	-
Pearaha 3–6 a (kindlustatud)	-	60 957	-
Pearaha 7–49 a (kindlustatud)	-	660 078	-
Pearaha 50–69 a (kindlustatud)	-	305 249	-
Pearaha üle 70 a (kindlustatud)	-	177 190	-
Kokku isikute arv, kelle eest on makstud pearaha	1 257 077 *	1 247 210	-1

* Võrdlusandmed vanusegruppide lõikes puuduvad, kuna 2012. aastal muutusid kindlustatute grupeerimise põhimõtteid

Nimistute üldarv on võrreldes 2011. a I poolaastaga vähenenud ühe nimistu võrra. Ühes nimistus on keskmiselt 1555 isikut (2011. a 1565 isikut). Nimistutes olevate isikute arv, kelle eest tasuti pearaha, on vähenenud 1% ehk 9867 isiku võrra.

Väikseid nimistuid, mille teeninduspiirkonnas elab alla 1200 inimese, kuid mille puhul maksab haigekassa pearaha 1200 isiku eest, oli 15. Üle normsuuruse (>2000 isikut) on 196 nimistut (2011. a 186), sh suuri nimistuid, kus nimistus on üle 2300 isiku, on 51 (2011. a 47).

Üleriigilise perearsti nõuandetelefoni teenuse raames on I poolaastal kokku vastatud 114 912 kõnele (keskmiselt 631 kõnet päevas). Kõnede arv on samal tasemel 2011. a I poolaasta kõnede arvuga (642 kõnet päevas).

1.3. Eriarstiabi

Eriarstiabi kulud olid I poolaastal 227,8 miljonit eurot, mis oli 8,8% suurem võrreldes 2011. aastaga. Kulude kasv on põhjustatud eelkõige piirhinna koefitsiendi kaotamisest, kuid ka tervishoiuteenuste loetelu kaasajastamisest ja uute teenuste lisandumisest.

Eelarve täitmist hinnatakse kahes lõikes: esiteks eriarstiabi kulu ilma keskostu tervishoiuteenuste kuluta ning teiseks vaadeldakse eraldi keskostu tervishoiuteenuste eelarve täitmist. Keskostu tervishoiuteenuste kulu moodustab ca 1% kogu eriarstiabi kulust.

1.3.1. Eriarstiabi, v.a keskostu tervishoiuteenused

Ravikulud ja ravijuhud ravitüübiti

Eriarstiabi eelarve täideti I poolaastal 100% (vt tabel 9) ning ravijuhud 99% ulatuses (vt tabel 10). Alates 2012. aastast kajastuvad eelarves erinevate erialade all osa eelnevalt keskostu tervishoiuteenuste hulka planeeritud teenustest nagu näiteks luuüdi transplantatsioon, peritoneaaldialüüs, antidoodid ja raviseerumid, kohleaar-implantatsioon ning teatud ravimiteenused (nt bioloogiline ravi). Keskostu tervishoiuteenuste rahastamisel lähtutakse põhimõttest, et tervishoiuteenused, mille vajadus kogu Eesti ulatuses on suhteliselt väike, kuid maksumus kõrge rahastatakse tsentraalselt. Varasemate aastate andmeid analüüsides selgus, et osade keskostu tervishoiuteenuste rahastamise jätkamine eraldi eelarverena ei ole enam põhjendatud, kuna teenuste kasutus on muutunud laialdasemaks ning teenuste mahud aastate jooksul kasvanud. Sellest tulenevalt otsustati 2012. aasta eelarve koostamisel seniseid keskostu põhimõtteid muuta.

Ravijuhud on planeerituga võrreldes alatäidetud ja seda nii ambulatoorsete (alataitmine 1%) kui statsionaarsete (5%) juhtude osas. Samal ajal päevaravi juhte on osutatud vastavalt planeeritule. Kulude põhjal saab väita, et ravijuhu keskmine maksumus on osutunud nii päevaravis kui statsionaaris planeeritust suuremaks, mis on tingitud osade teenuste liikumisest statsionaarsetest tingimustest päevaravi tingimustesse ning kooskõlas üldise trendiga osutada tervishoiuteenuseid võimalusel päevaravi või ambulatoorsetes tingimustes.

Olulisemad muutused erialati

- **Kirurgia** eriala päevaravi kulud ja ravijuhtude arv on võrreldes planeerituga kasvanud eelkõige päevakirurgiliste operatsioonide osas. Vastavalt sellele on alatäidetud statsionaari planeeritud ravijuhud. Muutus on toimunud oodatud suunas, kuna alates 2012. aasta on kaasajastatud üldkirurgia operatsioonide peatükk, kuhu lisandusid mitmed patsiendile vähemintensiivsed laparoskoopilised operatsioonid, mis on küll mõnel juhul kallimad, kuid võimaldavad operatsioone läbi viia päevaravis ning patsiendil kiiremini taastuda.
- **Oftalmoloogia** eriala ravikulud on ületatud seoses ravijuhu keskmise kallinemisega. Planeeritust suurem keskmine ravijuhu kallinemine on tingitud uute tehnoloogiatega seotud raviteenuste lisamisest tervishoiuteenuste loetellu. Ravijuhu keskmise kallinemisega arvestati eeskätt statsionaarse ravi planeerimisel, kuid uued teenused võeti aktiivselt kasutusele ka päevaravis, mis tõstis ravijuhu keskmise maksumuse üle planeeritu.
- **Ortopeedia** erialal on jälgitav kirurgiaga analoogiline trend – ravijuhud on liikunud statsionaarist päevaravisse. Kuna ortopeedia ja üldkirurgia erialad on kirurgilise ravi osas tihedalt seotud, mõjutasid muudatused üldkirurgiliste operatsioonide ja protseduuride hinnakirja osas oluliselt ka ortopeedia eriala. Positiivseks võib lugeda ravijuhtude liikumist statsionaarist päevaravisse, kuid toimunud on ka oluline päevaravi juhtude kasv ambulatoorsete ravijuhtude arvelt, mis on kokkuvõttes resulteerinud planeeritust väiksemaks ravijuhtude koguarvuks. Osaliselt on ravijuhtude alatäitmine seotud ka lepingute rahalise mahu alatäitmisega.
- **Onkoloogia** eriala ravijuhtude arv on ületatud kõikide ravitüüpide osas. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga suurenes keemia- ja kiiritusravi saanud isikute arv (vastavalt 10% ja 6%). Ravijuhtude kasv on toonud kaasa onkoloogia eriala kulude suurenemise.
- **Pediaatria ja sisehaiguste** erialade päevaravi kulude ja ravijuhtude eelarve ületäitmine on tingitud eelkõige alates aasta algusest eriala ambulatoorsele ravile planeeritud bioloogilise ravi kulude tegelikust kasutamisest päevaravi tingimustes.

Üle- või alatäitmised ravitüübiti ei ole siiski mõjutanud oluliselt eriarstiabi eelarve täitmist tervikuna, mis on otseselt seotud ravi rahastamise lepingutest tulenevate tingimuste täitmisega.

Detailsem eelarve täitmine põhierialati on toodud eelarve täitmise aruande lisas 1 ja 2.

Tabel 9. Eriarstiabi kulud (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Eriarstiabi (v.a valmisolekutasu)	198 989	221 949	221 152	100	11
ambulatoorne	65 522	75 788	75 394	99	15
päevaravi	12 318	13 429	14 611	109	19
statsionaarne	121 149	132 732	131 147	99	8
Valmisolekutasu	4 211	4 632	4 632	100	10
Kokku	203 200	226 581	225 784	100	11

Tabel 10. Eriarstiabi ravijuhud

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Eriarstiabi (v.a valmisolekutasu)	1 622 521	1 635 739	1 612 438	99	-1
ambulatoorne	1 467 343	1 479 568	1 461 902	99	0
päevaravi	33 505	34 076	34 207	100	2
statsionaarne	121 673	122 095	116 329	95	-4
Valmisolekutasu	188	192	192	100	2
Kokku	1 622 709	1 635 931	1 612 630	99	-1

Eriarstiabi erijuhud

Eelarve planeerimisel ja täitmise jälgimisel analüüsib haigekassa eraldi teatud teenuste kasutust, mis seotud kas tsentraalselt peetavate järjekordadega või teenustega, mille planeerimise täpsust on keeruline tagada. Erijuhtude jälgimise eemärk on tagada kindlustatutele ka taoliste teenuste kättesaadavus ja võrdne ligipääs.

Aruandes käsitletakse erijuhtudena endoproteesimisi, sünnitusi, kardiokirurgilisi-, katarakti- ja kardioverterite paigaldamise operatsioone ning organsiirdamisi. Ülevaade nende teenuste kuludest ja ravijuhtudest I poolaastal on toodud tabelis 11 ja 12.

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on rohkem paigaldatud kardiovertereid, teostatud endoproteesimisi, kataraktioperatsioone ja organsiirdamisi. See on toonud kaasa ka nende erijuhtude kulude kasvu. Organsiirdamiste juhtude arv kajastab nii organsiirdamiste läbiviimisega otseselt seotud kui ka hilisemad patsiendi jälgimisega seotud raviarveid. Tegelikult teostati aruande perioodil 43 organsiirdamist, neist 40 oli neerusiirdamised, 2 maksa ja 1 kahepoolne kopsusiirdamine.

Sünnituste ja erakorraliste kardiokirurgiliste operatsioonide ravivajadust ei ole võimalik täpselt ette prognoosida, mistõttu tasub haigekassa nende teenuste eest vastavalt tegelikule vajadusele.

Tabel 11. Eriarstiabi erijuhtude kulud (tuhandetes eurodes)

Erijuht	Kulu					Muutus,%			
	2008 I poolaasta	2009 I poolaasta	2010 I poolaasta	2011 I poolaasta	2012 I poolaasta	2009/ 2008	2010/ 2009	2011/ 2010	2012/ 2011
Endoproteesid	5 720	5 851	5 670	5 724	6 242	2	-3	1	9
Katarakti- operatsioonid	3 565	3 559	3 294	3 354	3 608	0	-7	2	8
Kardioverterid*	0	0	468	846	1 043	-	-	81	23
Organsiirdamised**	0	0	151	352	664	-	-	133	89
Kardiokirurgilised operatsioonid	4 927	5 173	4 893	5 094	4 622	5	-5	4	-9
Sünnitused	6 352	6 160	5 937	5 421	5 318	-3	-4	-9	-2
Kokku	20 564	20 743	20 413	20 791	21 497	1	-2	2	3

* Kardiovertereid hakati erijuhtudena rahastama alates 2009. a II poolaastast.

** Organsiirdamisi hakati erijuhtudena rahastama alates 2010. aastast.

Tabel 12. Eriarstiabi erijuhud

Erijuht	Erijuhtude ravijuhud, tegelik					Muutus,%			
	2008 I poolaasta	2009 I poolaasta	2010 I poolaasta	2011 I poolaasta	2012 I poolaasta	2009/ 2008	2010/ 2009	2011/ 2010	2012/ 2011
Endoproteesid	1 537	1 558	1 568	1 517	1 585	1	1	-3	4
Katarakti- operatsioonid	6 056	6 059	6 689	6 901	7 024	0	10	3	2
Kardioverterid*	0	0	38	65	83	-	-	71	28
Organsiirdamised**	0	0	16	35	95	-	-	119	171
Kardiokirurgilised operatsioonid	555	529	518	541	450	-5	-2	4	-17
Sünnitused	7 815	7 659	7 746	7 012	6 593	-2	1	-9	-6

* Kardiovertereid hakati erijuhtudena rahastama alates 2009. aastast.

** Organsiirdamisi hakati erijuhtudena rahastama alates 2010. aastast.

1.3.2. Keskostu tervishoiuteenused

Keskostu tervishoiuteenustele kulus I poolaastal 1,97 miljonit eurot, mis on 96% planeeritud eelarvest.

Alates 2012. aastast on keskostu tervishoiuteenuste sisu mõnevõrra muutunud ning keskostu teenustena rahastatakse vältimatu abi transporti, hematoloogia ravikuure, patoanatomilisi lahanguid ning kolme ravimit (psühhiaatrias kasutatav ravim risperidoon ning ravimid Fabry ja Gaucher'i tõve ravimiseks).

Keskostu tervishoiuteenused on suhteliselt väikeses mahus osutatavad kallid teenused, mis on mõeldud harvaesinevate ning keeruliste patoloogiate raviks. Eelarve täitmine on aasta jooksul ebahühtlane, mis tingib üksikute teenuste eelarve prognoosimatut üle- või alatäitmist.

Tabel 13. Keskostu tervishoiuteenused (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Luuüdi transplantatsioonid*	347	-	-	-	-
Peritoneaaldialüüs*	698	-	-	-	-
Kindlustatute vältimatu transport (lennuk, kopter)	69	86	80	93	16
Hematoloogia ravikuurid	785	906	981	108	25
Antidoodid, raviseerumid*	12	-	-	-	-
Kusepõie sfinkteri proteesid*	11	-	-	-	-
Kuulmisimplantatsioonid*	125	-	-	-	-
Patoanatomiline lahangud	26	32	47	147	81
Keskostu ravimid**	4 108	1 029	859	83	-79
Kokku	6 181	2 053	1 967	96	-68

*Teenused kajastuvad alates 2012. a eriarstiabi vastava eriala eelarve real.

**Teenused kajastuvad alates 2012. a osaliselt eriarstiabi vastava eriala eelarve real.

Tabel 14. Keskostu tervishoiuteenuste ravijuhud

	2011 I poolaasta		2012 I poolaasta		Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %	
	RJ	RJKM	RJ	RJKM	RJ	RJKM
Luuüdi transplantatsioonid*	83	4 181	-	-	-	-
Peritoneaaldialüüs*	426	1 638	-	-	-	-
Kindlustatute vältimatu transport (lennuk, kopter)	44	1 568	50	1 600	14	2
Hematoloogia ravikuurid	169	4 645	206	4 762	22	3
Antidoodid, raviseerumid*	2	6 000	-	-	-	-
Kusepõie sfinkteri proteesid*	2	5 500	-	-	-	-
Kuulmisimplantatsioonid*	7	17 857	-	-	-	-
Patoanatomiline lahangud	188	138	333	141	77	2
Keskostu ravimid**	2 526	1 626	459	1 871	-82	15

*Teenused kajastuvad alates 2012. a eriarstiabi vastava eriala eelarve real.

**Teenused kajastuvad alates 2012. a osaliselt eriarstiabi vastava eriala eelarve real.

1.3.3. Peamiste kasutusnäitajate võrdlus eriarstiabis

Tabel 15. Peamised eriarstiabi kasutuse näitajad

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta tegelik	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Ravijuhu keskmine maksumus (RJKM) eurodes			
ambulatoorne	45	52	16
päevaravi	368	427	16
statsionaarne	996	1127	13
Statsionaarsete voodipäevade arv	724 789	702 709	-3
Keskmine statsionaarsel ravil viibimine päevades	6,00	6,04	1
Vastuvõttude arv	1 923 959	1 936 946	1
ambulatoorne	1 888 034	1 899 743	1
päevaravi	35 925	37 203	4
Vastuvõtte ravijuhu kohta	1,28	1,32	3
ambulatoorne	1,29	1,30	1
päevaravi	1,07	1,09	2
Eriarstiabi teenuseid kasutanud isikute arv	597 193	594 199	-1
ambulatoorne	576 736	575 183	0
päevaravi	28 744	28 889	1
statsionaarne	92 849	88 379	-5
Ravijuhude arv teenuseid kasutanud isiku kohta	2,72	2,71	0
ambulatoorne	2,54	2,54	0
päevaravi	1,17	1,18	1
statsionaarne	1,31	1,32	1
Vältimatu abi osakaal ravikuludest (%)	44	43	-1
ambulatoorne	17	17	0
päevaravi	8	7	-1
statsionaarne	63	63	0
Vältimatu abi osakaal ravijuhutudest (%)	20	20	0
ambulatoorne	17	16	-1
päevaravi	9	8	-1
statsionaarne	61	61	0

Operatsioonide arv	84 205	80 964	-4
ambulaatorne	10 375	9 984	-4
päevaravi	27 732	27 064	-2
statsionaarne	46 098	43 916	-5

Muutused võrreldes 2011. aastaga

- **Ravijuhu keskmine maksumus (RJKM)** on kõikides ravitüüpides kasvanud. Kasvu põhjuseks on eelkõige tervishoiuteenuste piirhindadele rakendunud koefitsiendi kaotamine.
- **Statsionaarsete voodipäevade arv** on vähenenud ja see on seotud statsionaarsete ravijuhtude arvu langusega 4% võrra 2011. aastaga võrreldes. Samas on **keskmine statsionaarsel ravil viibimine** mõnevõrra pikenenud seoses keerulisemate juhtude osakaalu suurenemisega statsionaaris.
- **Ambulatoorsete vastuvõttude** üldarv on **kasvanud vastuvõttude arvu suurenemisest** ühe ravijuhu kohta.
- **Eriarstiabi teenuseid kasutanud isikute arv** on suurenenud päevaravi puhul, samal ajal on statsionaarsete ravijuhtude langus toonud kaasa ka haiglaravi kasutanud isikute arvu vähenemise. Eriarstiabi ambulatoorseid teenuseid kasutas aruandeperioodil sama palju isikuid kui aasta tagasi samal perioodil.
- **Vältimatu abi osakaal** on ravijuhtude osas jäänud samaks, sealjuures kulud on vähenenud.
- **Operatsioonide arv** tervikuna on vähenenud ja seda kõikide ravitüüpide osas, sealjuures kasvab päevaravi osakaal.

1.4. Hooldusravi

2012. aasta I poolaastal tasus haigekassa hooldusravi teenuste eest 8,3 miljonit eurot, mis vastab eelarves planeeritule ja on 15% enam kui 2011. aastal samal perioodil. Ambulatoorse hooldusravi teenuste eest tasuti 23% enam kui 2011. a I poolaastal, mis tuleneb koduõenduse teenuse kulude 24% kasvust, mis on kooskõlas haigekassa eesmärgiga parandada hooldusravi kättesaadavust eelkõige ambulatoorsete hooldusravi teenuste osas.

Tabel 16. Hooldusravi kulud (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Statsionaarne hooldusravi	5 686	6 514	6 439	99	13
Ambulatoorne hooldusravi, sh	1 489	1 794	1 830	102	23
Koduõendus	1 276	1 538	1 586	103	24
Vähihaigete kodune toetusravi	173	210	199	95	15
Geriaatriline hindamine	40	46	45	98	13
Kokku	7 175	8 308	8 269	100	15

Tabel 17. Hooldusravi juhud ja ravijuhu keskmine maksumus (eurodes)

	2011 I poolaasta		2012 I poolaasta		Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %	
	RJ	RJKM	RJ	RJKM	RJ	RJKM
Statsionaarne hooldusravi	7 453	763	7 901	815	6	7
Ambulatoorne hooldusravi, sh	13 252	112	15 715	116	19	4
Koduõendus	10 628	120	12 841	123	21	2
Vähihaigete kodune toetusravi	1 928	90	2 137	93	11	3
Geriaatriline hindamine	696	57	737	61	6	7
Kokku	20 705	347	23 616	350	14	1

Ambulatoorsete teenuste kättesaadavuse paranemine väljendub ka visiitide arvu kasvus, mis on koduõenduse puhul suurenenud 21% ja vähihaigete koduse toetusravi puhul 13%. Suurenenud on ka isikute hulk, kellele teenust on osutatud.

Tabel 18. Ambulatoorse hooldusravi visiidid

	2011 I poolaasta		2012 I poolaasta		Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %	
	Visiite	Isikuid	Visiite	Isikuid	Visiite	Isikuid
Koduõendus	79 294	3 723	96 189	4 170	21	12
Vähihaigete kodune toetusravi	16 948	586	19 193	638	13	9

1.5. Hambaravi

Hambaravi kulud kuni 19-aastastele lastele moodustasid aruande perioodil 9,5 miljonit eurot, mis moodustab 98% planeeritud kuludest.

Eelarve täitmine on olnud kululiikide lõikes erinev ning täheldatav on näiteks hambahaiguste ennetuse ja laste hambaravi kulude ja ravijuhude alatäitmine, mis on seotud sihtrühmadele planeeritud teenuste vähemal määral kasutusest.

Ortodontia eriala ravijuhte osutati 2% planeeritust enam. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on kasv olnud isegi 7%. Täiskasvanute vältimatu hambaravi vajadus on osutunud veidi suuremaks kui oli eelarves planeeritud, ravijuhud ja kulud on eelarves ületatud.

Tabel 19. Hambaravi kulud (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Laste hambaravi	6 981	7 545	7 292	97	4
Hambahaiguste ennetus	163	170	151	89	-7
Ortodontia	1 545	1 702	1 718	101	11
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	369	375	388	103	5
Kokku	9 058	9 792	9 549	98	5

Tabel 20. Hambaravi ravijuhud

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Laste hambaravi	155 654	158 266	150 430	95	-3
Hambahaiguste ennetus	11 559	11 382	10 160	89	-12
Ortodontia	21 343	22 465	22 870	102	7
Täiskasvanute vältimatu hambaravi	9 518	9 257	9 594	104	1
Kokku	198 074	201 370	193 054	96	-3

2. Tervise edendamise kulud

Haigekassa tegeleb tervise edendamisega projektitöö kaudu vastavalt haigekassa nõukogu kinnitatud prioriteetidele ja kooskõlastatult sotsiaalministeeriumiga.

Tervise edendamise projektide elluviimiseks on sõlmitud 27 lepingut. I poolaasta eelarvesse planeeritud 387,2 tuhandest eurost on kasutatud 289,3 tuhat eurot (75%). Alatäitmine on tingitud sellest, et osa kevadperioodile kavandatud tegevustest lükkus teise poolaastasse. Samuti käivituvad mõned projektid alles teisel poolaastal.

- Paikkondlike projektide raames toimus peaaegu igas maakonnas „Kaitse end ja aita teist“ (KEAT) ohutuslaager 6. klasside õpilastele ja hulgaliselt erinevaid ohutuslaseid teabepäevi elanikkonnale.
- 8. juunil toimus üle-eestiline tervise edendamise konverents vigastuste vältimise teemal, mis koondas erinevaid sektoreid ja andis ülevaate, kes ja kuidas ennetab Eestis vigastusi. Osales enam kui 250 spetsialisti üle Eesti.
- Projekti: „Tervise edendamine lasteaias ja koolis“ raames toimus haridusasutuste töötajatele ja kooliõdedele mitmeid erinevaid koolitusi ning loodi kontseptsioon, kuidas suurendada diabeeti põdevate laste toetamist ning toimetulekut koolis ja lasteaias.
- Käivitus mõistliku ravimikasutuse kampaania uuendatud materjalide väljatöötamine. Kaasatud on haigekassa piirkondlikud osakonnad, et jõuda võimalikult laialdaselt sihtrühmani. Kampaania toimub ajavahemikul 39.–48. nädalal ning kulud jäävad II poolaastasse.

3. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid

2012. aasta I poolaastal kompenseeris haigekassa kindlustatute eest ravimeid 49,2 miljoni euro ulatuses.

Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga on hüvitistele kulunud summa suurenenud 4,5 miljoni euro võrra ning moodustab 100,6 % antud perioodiks planeeritud eelarvest.

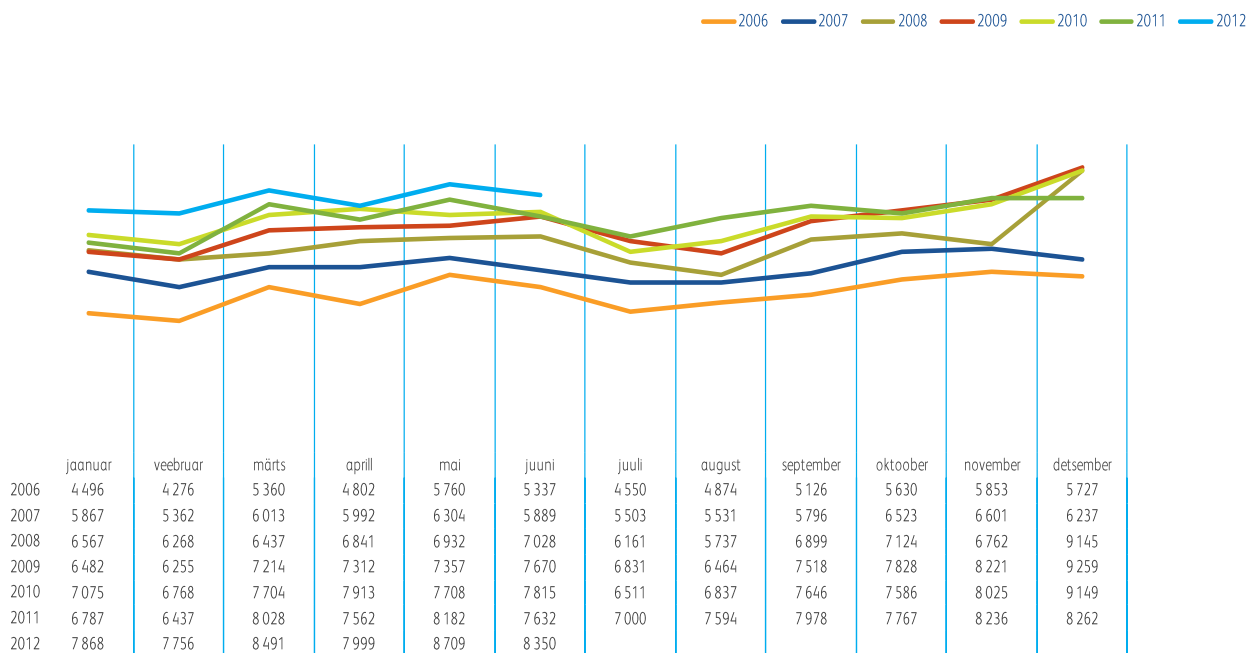
2012. aastaks planeeritud ravimihüvitiste eelarve on poolaasta seisuga täidetud 48%.

Tabel 21. Kindlustatutele kompenseeritavad ravimid (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta tegelik	Muutus Võrreldes 2011. a I poolaastaga, %	Kulutuste osakaal soodusliigiti, %	
				2011	2012
100% kompenseeritavad ravimid	22 181	24 691	11	49,7	50,2
90% kompenseeritavad ravimid	12 640	14 414	14	28,3	29,3
75% kompenseeritavad ravimid	2 669	2 833	6	6,0	5,8
50% kompenseeritavad ravimid	7 141	7 235	1	16,0	14,7
Kokku	44 631	49 173	10	100	100

Kulutuste suurenemisel on oluline roll soodusravimite kasutajate arvu tõusul (2011. a – 684 736 kasutajat; 2012. a – 693 506 kasutajat) ning ravi paremal järjepidevusel. Lisaks aitab ravimite digitaalne väljakirjutamine parandada soodsaima hüvitamise määraga ravimite kättesaadavust patsientidele.

2012. aasta I poolaastal olid retseptikeskuse andmetel 94% kõigist väljakirjutatud retseptidest digitaalsed. Enim on suurenenud kulud 90% soodusravimitele, mille põhjuseks võib olla ravi parem järjepidevus krooniliste haiguste korral (nt hüpertoonia retseptide arv on suurenenud 15% retseptide üldise 5% kasvuga võrreldes). Kuude lõikes erineb käesoleva aasta ravimikasutus eelneva aastaga võrreldes vaid aasta esimeste kuude osas.

Joonis 2. Ravimikasutus kuude lõikes 2006–2012

Kui eelmise aasta samal perioodil oli näha **retsepti keskmise maksumuse** langust, siis käesoleval aastal maksab haigekassa keskmiselt ühe retsepti eest 69 euro senti rohkem. Põhjuseks krooniliste haiguste raviks kasutatavate ravimite retseptide keskmise maksumuse kasv tulenevalt hindade muutustest. Näiteks suukaudsetel diabeediravimitel on tõus 0,6 eurot, kroonilisel obstruktiivsel kopsuhaigusel 3,4 eurot ning aktiivsus- ja tähelepanuhäiretel 9 eurot retsepti kohta.

Soodusretseptide arvu kasv (4,7%) ja retsepti keskmise maksumuse tõus on ühed peamised põhjused ravimihüvitiste kulude kasvule.

Tabel 22. Soodusretseptide (SR) arv ja keskmine maksumus (eurodes)

	2011 I poolaasta		2012 I poolaasta		2012 I poolaasta/2011 I poolaasta	
	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale	SR arv	SR keskmine maksumus haigekassale	SR arv, %	SR keskmine maksumus haigekassale, %
100% soodusretseptid	380 312	58,32	418 678	58,97	10,1	1,1
90% soodusretseptid	1 149 489	11,00	1 149 489	12,54	0,0	14,0
75% soodusretseptid	254 538	10,49	279 824	10,12	9,9	-3,5
50% soodusretseptid	1 609 213	4,44	1 706 097	4,24	6,0	-4,5
Kokku	3 393 552	13,15	3 554 088	13,84	4,7	5,2

Patsiendi omaosalus jätkab langust ning on võrdlusperioodi arvestades vähenenud 1,2 protsendipunkti. Omaosaluse langus on seotud nii haigekassa algatatud ravimite ratsionaalse kasutamise teavituskampaaniaga patsientidele kui ka apteekide kohustusega pakkuda patsientidele kõigist alternatiivsetest ravimitest odavaimat. Eurodes maksab patsient käesoleva aasta I poolaasta seisuga apteegis retsepti eest sama summa, mis eelmiselgi aastal tulenevalt eespool kirjeldatud ravimite hindade muutustest.

Tabel 23. Kindlustatu omaosaluse keskmised näitajad soodusravimite eest tasumisel

	2011 I poolaasta, %	2012 I poolaasta, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
100% soodusretseptid	2,9	2,9	0,0
90% soodusretseptid	31,2	30,0	-1,2
75% soodusretseptid	39,9	39,4	-0,5
50% soodusretseptid	68,8	69,2	0,4
Kindlustatu keskmine omaosalus	34,9	33,7	-1,2
sh 75%, 90% ja 100% soodusretseptid	17,8	17,2	-0,6

Ravimihüvitiste eelarve on täitunud ootuspäraselt. Kätesaadavaks on muudetud mitmed kindlustatutele vajalikud ravimid, millede kompenseerimine on koos ravimite kasutuse kasvuga viinud planeeritud eelarve mõningase ületamiseni.

Aasta eelarve võib käesolevat situatsiooni arvestades ning 01.10.2012 jõustatavast 50% soodumäära maksimaalmäära kaotamisega kaasnevast lisakulust osutada ületäidetuks.

4. Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud

Ajutise töövõimetuse hüvitiste kulud olid 2012. aasta I poolaastal 46,7 miljonit eurot, mis on 1,3 miljonit eurot rohkem kui eelmisel aastal samal perioodil.

Tabel 24. Töövõimetushüvitiste kulud (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Haigushüvitised	19 479	19 648	20 009	102	3
Hooldushüvitised	7 351	7 662	7 704	101	5
Sünnitushüvitised	17 417	17 718	17 809	101	2
Tööõnnetushüvitised	1 175	1 203	1 223	102	4
Kokku	45 422	46 231	46 745	101	3

2012 I poolaastal on võrreldes 2011 I poolaastaga töövõimetushüvitiste kulud kasvanud 3%. Töövõimetushüvitiste kulude kasvu põhjuseks on haigekassale töövõimetushüvitiste maksmiseks esitatud töövõimetuslehtede arvu 5% tõus, mis tuleneb ilmselt tööhõive kasvust. I poolaastal on võrreldes eelmise aasta sama perioodiga töötavate kindlustatute arv kasvanud 4641 isiku võrra. Suurenenud on ka ühe päeva keskmine hüvitis.

Tabel 25. Töövõimetushüvitiste kulud liikide lõikes

	2011 I poolaasta	2012 I poolaasta	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Haigushüvitis			
Haigekassa poolt hüvitatud lehtede arv	105 131	110 603	5
Kindlustatutele väljastatud lehtede arv kokku*	145 722	160 526	10
Haigekassa poolt hüvitatud päevade arv	1 944 659	1 517 013	-22
Haiguspäevade arv kokku*	2 172 537	2 092 410	-4
Väljastatud lehtede keskmine pikkus kokku *	14,9	13,0	-13
Haigekassa poolt makstud hüvitise summa (tuhat eurot)	19 479	20 009	3
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	9,0	9,6	7
Hooldushüvitis			
Lehtede arv	52 411	55 516	6
Päevade arv	455 475	470 932	3
Hüvitise summa (tuhat eurot)	7 351	7 704	5
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	16,1	16,4	2
Lehe keskmine pikkus	8,7	8,5	-2

Sünnitushüvitis			
Lehtede arv	5 119	5 114	0
Päevade arv	713 885	713 230	0
Hüvitise summa (tuhat eurot)	17 417	17 809	2
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	24,4	25,0	2
Lehe keskmine pikkus	139,5	139,5	0
Tööõnnetushüvitis			
Lehtede arv	2 476	2 632	6
Päevade arv	55 775	58 525	5
Hüvitise summa (tuhat eurot)	1 175	1 223	4
Ühe päeva keskmine hüvitis (eurot)	21,1	20,9	-1
Lehe keskmine pikkus	22,5	22,2	-1
Hüvitised kokku			
Haigekassa poolt hüvitatud lehtede arv	165 137	173 865	5
Haigekassa poolt hüvitatud päevade arv	3 169 794	2 759 700	-13
Haigekassa poolt makstud hüvitised (tuhat eurot)	45 422	46 745	3

*Siin on arvestatud kõikide töövabastuse perioodiks väljastatud lehtede ja päevadega (sh kindlustatu omavastutus, tööandja vastutus ja haigekassa vastutus).

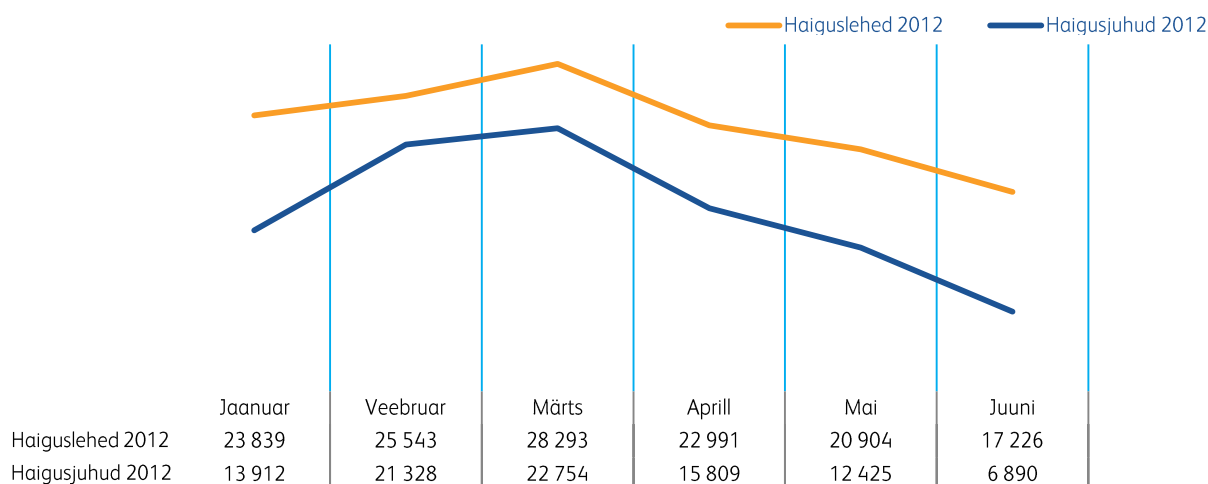
Haigushüvitised

Haigushüvitist makstakse töötavale kindlustatule haigestumise, karantiini, olme- ja liiklusvigastuse ning viimase tagajärjel haigestumise korral alates 4. päevast:

- tööandja maksab haigushüvitist 4–8 päevani;
- haigekassa maksab hüvitist alates haigestumise 9. päevast 70% kindlustatu eelmise kalendriaasta sotsiaalmaksuga maksustatud tulust;
- raseda haigestumise või vigastuse korral maksab hüvitist vaid haigekassa, tehes seda 2. päevast;
- kutsehaigestumise ning riigi või ühiskonna huvide kaitsmisel ja kuriteo tõkestamisel saadud vigastuse korral maksab hüvitist vaid haigekassa, tehes seda töövabastuse teisest päevast 100%-lise määraga;
- Üleviimisel kergemale ametikohale maksab haigekassa palgavahet võrreldes isiku kalendripäeva keskmise tuluga eelmisel aastal. Juhul kui tööandjal pole töötajale kergemat tööd anda, maksab haigekassa hüvitist 70% määraga alates teisest päevast.

Töövabastuse põhjused jaotuvad I poolaasta haiguslehtede kasutamisel järgmiselt: haigestumine 83%, olmevigastus 11%, üleviimine kergemale tööle 3% ja haigestumine või vigastus raseduse ajal 3%. Võrreldes eelmise aasta sama perioodiga olulisi muutuseid haiguslehtede töövabastuse põhjuste lõikes ei ole.

Haiguslehtede kasutamist mõjutab enim viiruslike nakkushaiguste esinemissagedus. Kuudel, mil on kõrge haigestumine ülemiste hingamisteede ägedatesse nakkushaigustesse, on reeglina suurem ka haiguslehtede arv (vt joonis 3).

Joonis 3. Ülemiste hingamisteede ägedad nakkused, gripp² ja haiguslehtede³ arv 2012 I poolaastal kuude lõikes

Kuigi haiguslehtede arvu kasv kokku oli I poolaastal 10%, siis võrreldes haiguslehtede pikkuse muutust on enam suurenenud just lühiajaliste 1–8 päevaks väljastatud lehtede arv (vt tabel 26). Lühemaajaliste haiguslehtede osakaalu suurenemist kevadisel perioodil võiks tingida ägedate nakkushaiguste suurem esinemine, kuid Terviseameti andmetel väheneb võrreldaval perioodil ägedate viirushaiguste arv tegelikult ca 21%. Seega võib lühemate lehtede arvu nii suur kasv olla seotud inimeste käitumise muutumisega haiguslehtede kasutamisel ja lisaks haigestumistele olla mõjutatud majanduslikest põhjustest. Palgatulu reaalkasv on olnud tagasihoidlik⁴, mistõttu haigusperioodil vähenev sissetulek võib suurendada soovi kiiremini tööle naasta.

Tabel 26. Haiguslehtede arv

Haiguslehtede arv			
	2011 I poolaasta	2012 I poolaasta	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
1–8 päevaks väljastatud lehed (kindlustatu omavastutus ja tööandja vastutus)	40 591	49 923	23
Haigekassa poolt hüvitamisele kuuluvad lehed	105 131	110 603	5
Kokku	145 722	160 526	10

Hooldushüvitised

Hooldushüvitist makstakse töövabastuse esimesest päevast 80% ühe kalendripäeva keskmisest tulust (arvutatuna eelmise aasta sotsiaalmaksuga maksustatavalt tulult):

- alla 12-aastase lapse põetamisel;
- haige perekonnaliikme kodus põetamisel;
- alla 3-aastase lapse või alla 16-aastase puudega lapse hooldamise korral, kui lapse hooldaja ise on haige või talle osutatakse sünnitusabi.

² www.terviseamet.ee andmed

³ Kajastatud on haiguslehed töövabastuse põhjusega „Haigestumine“

⁴ Rahandusministeeriumi majanduse ülevaade ja riigieelarve täitmise aruanne

Hoolduslehtede hulgas moodustavad 98% alla 12-aastase lapse põetamise põhjusel väljastatud hoolduslehed, neist omakorda 78% on 2–6-aastaste laste hooldamiseks väljastatud lehed.

Hoolduslehtede arv on 2012 I poolaastal võrreldes eelmise aasta sama perioodiga kasvanud 6% võrra. Prognoositav on hoolduslehtede kasutamise kasvu jätkumine, sest eelnevatel aastatel suurenenud sündimusest tingituna kasvab viirushaiguste perioodil kindlasti ka põetust vajavate laste arv.

Sünnitushüvitis

Sünnitushüvitist makstakse töövabastuse esimesest päevast 100% ühe kalendripäeva keskmisest tulust (arvutatuna eelmise aasta sotsiaalmaksuga maksustatavalt tulult). 2012 I poolaastal on võrreldes 2011 I poolaastaga sünnitushüvitise maksmiseks esitatud sünnituslehtede arv jäänud samale tasemele.

Tööõnnetushüvitis

Tööõnnetuse (sh tööõnnetus liikluses ja tööõnnetuse tagajärjel tekkinud tüsistus või haigestumine) korral maksab haigekassa hüvitist alates teisest päevast ning 100% ühe kalendripäeva keskmisest tulust (arvutatuna eelmise aasta sotsiaalmaksuga maksustatavalt tulult).

Tööõnnetusega seotud haiguslehtede struktuuris jagunesid töövabastuse põhjused järgmiselt: tööõnnetus 93%, tööõnnetuse tagajärjel tekkinud tüsistus 4% ning töövigastus liikluses 3%. Võrreldes 2011 I poolaastaga on ca 2% kasvanud liiklusõnnetuse tagajärjel väljastatud tööõnnetuslehtede osakaal.

5. Muud rahalised hüvitised

Muud rahalised hüvitised on

- hambaraviteenuse rahalised hüvitised;
- täiendav ravimihüvitis.

5.1. Hambaraviteenuse rahalised hüvitised

Täiskasvanute hambaraviteenuse hüvitise kulud on 2011. a I poolaastal 4,6 miljonit eurot, moodustades aasta eelarvest 54,3%.

Haigekassa hüvitab aastas kindlustatud isikule hambaraviteenuse alljärgnevas määras:

- rasedale 28,77 eurot;
- suurenenud hambaravi vajadusega isikule 28,77 eurot;
- alla 1-aastase lapse emale 28,77 eurot;
- vähemalt 63-aastasele kindlustatud isikule, riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel määratud vanaduspensionäriale ning töövõimetuspensionäriale 19,18 eurot.

Hambaproteesimise teenuse eest hüvitatakse kindlustatud isikule, kellele on riikliku pensionikindlustuse seaduse alusel määratud töövõimetuspension või vanaduspension ja üle 63-aastasele kindlustatud isikule kuni 255,65 eurot 3 aasta jooksul.

Hambaraviteenuse hüvitised kasvasid 2012 I poolaastal võrreldes 2011 I poolaastaga 18% ning poolaasta eelarve on ületatud 14% võrra. Eelarve ületamine on tingitud prognoositust suuremast proteesijuhtude arvust, mille on toonud kaasa üle 63-aastaste kindlustatute ja töövõimetuspensionäride arvu kasv võrreldes 2011 I poolaastaga 11 170 isiku võrra.

Tabel 27. Hambaraviteenuse hüvitiste kulud (tuhat eurot)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Proteesihüvitis	2 948	2 899	3 578	123	21
Hambaravihüvitis	953	1 153	1 038	90	9
Kokku	3 901	4 052	4 616	114	18

Tabel 28. Hambaraviteenuse hüvitise juhtude arv

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Proteesihüvitis	19 216	18 699	22 480	120	17
Hambaravihüvitis	50 290	60 675	53 462	88	6
Kokku	69 506	79 374	75 942	96	9

5.2. Täiendav ravimihüvitis

Täiendava ravimihüvitise kulud on suurenenud võrreldes eelmise aasta sama perioodiga 49 tuhande euro võrra. Põhjuseks hüvitist saavate isikute arvu suurenemine, mille põhjuseks omakorda kehavälist viljastamise teenuseid kasutavate isikute arvu tõus.

Tabel 29. Täiendava ravimihüvitise kulud ja juhtude arv

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta tegelik	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Hüvitatud summa (tuhat eurot)	172	221	28
Hüvitist saanud isikute arv	903	1017	13
Keskmiselt isikule makstud summa (eurot)	190	217	14

6. Muud kulud

Muud kulud on

- meditsiiniseadmehüvitised;
- hüvitised seoses Euroopa Liidu seadusandlusega ning välisriikidesse plaanilisele ravile suunamisega;
- riigieelarvest sihtotstarbelise eraldisena saadud vahenditega kaetavad kulud.

6.1. Meditsiiniseadmehüvitised

Meditsiiniseadmehüvitis on haigekassale avatud kohustus sarnaselt kindlustatutele kompenseeritavate ravimitega. Haigekassa hüvitab meditsiiniseadmeid kõigile kindlustatutele, kellele on määratud meditsiiniseadme kasutamine, arvestades meditsiiniseadmete loetelus toodud tingimusi.

Kulud võrreldes 2011. aasta I poolaastaga on kasvanud, sest 2012. aastast paranes meditsiiniseadmete kättesaadavus – hüvitatavate meditsiiniseadmete loetelu täiendati uute kaasagegsete seadmetega, suurendati glükomeetrite testiribade hüvitisi ja insuliinipumba ravi saajate hulk suurenes eelmise aasta lõpus tootjapoolse heategevuskampaania käigus pumbad saanud laste arvu võrra.

Tabel 30. Meditsiiniseadmehüvitised (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Esmased varajased proteesid ja ortoosid	623	743	711	96	14
Glükomeetrite testiribad	1 241	2 478	1 867	75	50
Stoomihooldusvahendid	421	485	461	95	10
Insuliinipumbad ja insuliinipumba tarvikud	77	243	170	70	121
Haavasidemed ja haavaplaastrid	6	23	9	39	50
Automaatse püsiva positiivrõhu aparaat ja maskid	-	186	166	89	-
Muud meditsiiniseadmed	16	19	18	95	13
Kokku	2 384	4 177	3 402	81	43

Tabel 31. Meditsiiniseadmehüvitiste ravijuhud ja keskmine maksumus (eurodes)

	2011 I poolaasta		2012 I poolaasta		Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %	
	RJ	RJKM	RJ	RJKM	RJ	RJKM
Esmased varajased proteesid ja ortoosid	5 058	123	5 495	129	9	5
Glükomeetrite testiribad	21 219	59	25 582	73	21	24
Stoomihooldusvahendid	1 180	357	1 286	358	9	0
Insuliinipumbad ja insuliinipumba tarvikud	117	658	171	994	46	51
Haavasidemed ja haavaplaastrid	192	31	257	35	34	13
Automaatse püsiva positiivrõhu aparaat ja maskid	-	-	323	514	-	-
Muud meditsiiniseadmed	127	126	121	149	-5	18

Ehkki kulutused on märkimisväärselt kasvanud, jäid need poolaastaks planeeritust väiksemaks. Kõige tagasihoidlikum oli **haavasidemete ja haavaplaastrite** kasutus. Kaasaegsed haavatooted venoosete- ja diabeetiliste haavandite, lamatishaavade ning põletushaavade ravimiseks lülitati meditsiiniseadmete loetellu alates 2011. aasta jaanuarist. Haigekassa on teavitanud haiglaid ja perearste lisandunud hüvitisest, kuid uute ravivõimaluste kasutamisele võtmine näib aega võtvat. Võrreldes 2011. aastaga on 2012. aastal haavasidemete kasutajate arv ja ühe isiku poolt välja ostetud kogused kasvanud, mis näitab, et teadlikkus arstide ja kindlustatute hulgas siiski tõuseb.

2012. aastast muudeti haigekassa, Eesti Endokrinoloogide Seltsi, Eesti Diabeediliidu ja Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühingu vahel toimunud koostöö tulemusena meditsiiniseadmete hüvitamise tingimusi diabeetikutele – suurendati **glükomeetrite testiribade** lubatud limiitkoguseid ligi poole võrra ja alla 19-aastastele **insuliinipumba** ravi saavatele lastele ja noortele võimaldati pideva veresuhkru taseme mõõtmist reaajas ehk glükoosisensori hüvitamist. Võrreldes 2011. aasta sama perioodiga on nimetatud diabeeditarvikute kulud loetelu muudatuste ja heategevuskampaania kaudu lisandunud insuliinipumba kasutajate arvu kasvu tõttu tõusnud. Eelarvesse planeerituga võrreldes jääb glükomeetrite testiribade ja insuliinipumba rühmades kasutus siiski väiksemaks, mis haigekassa hinnangul võis osaliselt tingitud olla teadlikkuse puudumisest – kõik diabeetikud ja arstid ei ole loetelu muudatuste ja uute seadmetega tutvunud. Vaatamata arstide ja kindlustatute teavitusele aasta alguses, võtab muudatustega kaasaminek mõnevõrra aega.

Alates 2012. aastast lülitati meditsiiniseadmete loetellu uus meditsiiniseadme rühm – **automaatse püsiva positiivrõhu aparaadid** (CPAP seade) ja nende maskid. Haigekassa hüvitab ühe CPAP seadme viie aasta jooksul ja ühe CPAP seadme maski aastas uneapnoe ja sellega kaasuvate haiguste korral, et vältida raskekujulisi uneaegseid hingamishäireid ja eluohtlikke tüsistusi. I poolaasta tegelike andmete põhjal on üle poole aastasse planeeritud sihtrühmast vajaliku raviga alustanud. Need patsiendid, kes juba enne 2012. aastat olid CPAP seadme soetanud, vajasis vaid maskihüvitist, mis on odavam. Seetõttu jäi I poolaasta kasutus eelarvesse planeeritust väiksemaks.

Stoomihooldusvahendite rühmas täiendati loetelu uute seadmetega kolo-, ileo- ja urostoomiga ning trahheostoomiga patsientidele. Stoomi hooldamiseks vajalikke seadmeid ostetakse abivajajate poolt välja igal aastal rohkem, kuid maksimaalsest võimalikust jääb kasutus siiski väiksemaks. Põhjuseks on see, et kõik stoomiga kindlustatud ei vaja hooldusvahendeid sama palju ning maksimaalsete koguste kehtestamisel on haigekassa arvestanud suurema vajadusega patsientidega.

Muude meditsiiniseadmete alla on koondatud väiksema kasutusega seadmed – vahemahutid astmaravimite manustamiseks, ühekordsed põiekateetrid, põletushaigete surverõivad ja ravikontaktläätssed. Võrreldes planeerituga vajati vähem ühekordseid põiekateetreid.

Operatsiooni- ja traumajärgsete **esmaste varaste ortooside ja proteeside** kättesaadavus on võrreldes eelmise aasta I poolaastaga uute müüjate lisandumise tõttu paranenud ja toodete kasutus on tõusnud. Siiski jäi I poolaasta kasutus planeeritust väiksemaks. Tegelik ortooside ja proteeside vajadus sõltub traumade ja amputatsioonide arvust antud perioodil, seega saab alakasutust pidada pigem positiivseks.

6.2. Hüvitised seoses Euroopa Liidu seadusandlusega ning välisriikidesse plaanilisele ravile suunamisega

6.2.1. Euroopa Liidu seadustest tulenevad tervishoiuteenuste hüvitised

EL seadustest tulenevad hüvitised on haigekassale avatud kohustus.

Eesti Haigekassa kindlustatutel on õigus:

- saada teises liikmesriigis ajutiselt viibides vajaminevat arstiabi;
- teises liikmesriigis elades igasugust arstiabi.

Nimetatud arstiabi kulude kandjaks jääb Eesti Haigekassa.

Teistes EL liikmesriikides kindlustatutel on õigus:

- vajaminevale arstiabile ajutisel viibimisel Eestis;
- igasugusele arstiabile Eestis elades.

2012. aasta poolaasta kuluks planeeriti 2,1 miljonit eurot, tegelik kulu oli 2,5 miljonit eurot.

Tabel 32. Tervishoiuteenuse ja soodusravimite kulud Euroopa Nõukogu määruste alusel (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Tervishoiuteenuse ja soodusravimite kulud	2 375	2 138	2 486	116	5

Eestis ravi saanud teistest EL liikmesriikidest pärit isikute tervishoiuteenuste eest tasuti tervishoiuteenuse osutajatele 500 tuhat eurot ning soodusravimite eest apteekidele 24 tuhat eurot. Teistes EL liikmesriikides elavate lähetatud töötajate, pensionäride ning ajutiselt teises liikmesriigis viibivate isikute tervishoiuteenuse eest tasus haigekassa teistele liikmesriikidele ca 2 miljonit eurot. Sellest omakorda moodustas teistes EL liikmesriikides elavate Eestist pensioni saavate isikute eest tasutava pearaha osa 48 tuhat eurot, tegelike kuludena teises riigis elavate või viibivate isikute tervishoiuteenuse kulude osa 1,9 miljonit eurot ja isikutele tagasimaksetena tehtava kulu osa 24 tuhat eurot.

6.2.2. Välisriiki plaanilisele ravile suunamine

Tabel 33. Plaanilise ravi kulud (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Plaaniline ravi välisriigis	606	800	236	30	-61

Tabel 34. Plaanilise ravijuhtude arv ja ravijuhtu keskmine maksumus (eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik		2012 I poolaasta tegelik		Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %	
	RJ	RJKM	RJ	RJKM	RJ	RJKM
Plaaniline ravi välisriigis	103	5 883	67	3 522	-35	-40

2012. aasta I poolaastal võttis haigekassa tasu maksmise kohustuse üle välisriigis osutatud plaanilise tervishoiuteenuse eest 67 kindlustatult. Nendest 9 kindlustatut käisid välisriigis ravil, 42 uuringutel ning 16 kindlustatul otsisid luuüdi mittersugulusdoonorit Soome Punase Ristu vereteenistuse kaudu. Võrreldes 2011 I poolaastaga on ravijuhtude arv ligi poole võrra vähenenud ning ka ravijuhu keskmine maksumus on väiksem.

6.3. Riigieelarvest sihtotstarbelise eraldisena saadud vahenditega kaetavad kulud

Sihtotstarbeliselt finantseeritakse riigieelarvest viljatusravi. Aruandeperioodil maksti viljatusraviks 803,8 tuhat eurot: ravimitele kulus 482 197 eurot ja tervishoiuteenustele 321 570 eurot. Sihtfinantseerimise tulu kajastatakse muude tulude hulgas.

Haigekassa tegevuskulud

Tabel 35. Haigekassa tegevuskulud (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Personali- ja juhtimiskulud kokku	2 248	2 381	2 341	98	4
Töötasu	1 675	1 772	1 743	98	4
sh juhatusse liikmete tasu	63	59	66	112	5
Töötuskindlustusmaks	22	24	24	100	9
Sotsiaalmaks	551	585	574	98	4
Majandamiskulud	508	569	527	93	4
Infotehnoloogia kulud	387	496	355	72	-8
Arenduskulud	87	92	63	68	-28
sh koolitus	37	61	38	62	3
konsultatsioonid	50	31	25	81	-50
Finantskulud	46	43	0	0	-100
Muud tegevuskulud	256	474	297	63	16
sh ravikindlustussüsteemi järelevalve	8	25	8	32	0
avalikud suhted/teavitamine	46	85	67	79	46
muud kulud	202	364	222	61	10
Haigekassa tegevuskulud kokku	3 532	4 055	3 583	88	1

Personalikulud. 2012. aasta tegevuspõhiseks ressursivajaduseks hinnati eelarve koostamisel 215 ametikohta, millest 30. juuni seisuga oli täidetud 213. Personalikuludes on ületatud juhatusse liikmete tasu eelarve, kuna I poolaasta kuludes kajastub ka juuli kuu eest ettemakstud puhkusetasu.

Majandamiskulude eelarve on ületatud, kuna I poolaastal toimus kogu aastaks kavandatud inventari väljavahetamine.

Infotehnoloogia kulud. Eelarve jäi alatäidetuks suurte hangete edasilükkumise või ärajäämise tõttu. Ostmata jäävad osad seadmed DR süsteemile, edasi lükkus logimislahenduse hange. Samuti jäi koolituskulude edasilükkumise tõttu alatäidetuks **arenduskulude** eelarve.

Finantskulude eelarve jääb täitmata, kuna peale 2012. a eelarve koostamist muutusid haigekassa rahaliste vahendite (reservkapital, riskireserv, kassatagavara) haldamise tingimused. Vastavalt rahandusministeeriumiga sõlmitud hoiulepingule puudub haigekassal vajadus finantskulude katmiseks.

Muud tegevuskulud. Eelarve alatäitmine on tingitud sellest, et II poolaastasse lükkusid kahe kliinilise auditi ja infovoldikute koostamise kulud. Eelarve täitmist mõjutasid ka ärajäänud IT-hanked, kuna investeeringute käibemaksukulu oli kavandatud muude tegevuskulude eelarvesse.

2012. aasta I poolaasta eelarve täitmise aruande lisad

Lisa 1. Eriarstiabi kulud (tuhandetes eurodes)

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Kirurgia	37 259	39 363	39 759	101	7
ambulaatorne	7 119	7 818	8 053	103	13
päevaravi	1 567	1 715	1 843	107	18
statsionaarne	28 573	29 830	29 863	100	5
Otorinolarüngoloogia	5 441	5 857	5 701	97	5
ambulaatorne	2 615	2 758	2 724	99	4
päevaravi	1 017	1 047	995	95	-2
statsionaarne	1 809	2 052	1 982	97	10
Neuroloogia	6 945	7 550	7 647	101	10
ambulaatorne	3 174	3 509	3 602	103	13
päevaravi	26	37	20	54	-23
statsionaarne	3 745	4 004	4 025	101	7
Oftalmoloogia	8 294	8 898	8 958	101	8
ambulaatorne	4 351	4 407	4 525	103	4
päevaravi	3 445	3 765	3 647	97	6
statsionaarne	498	726	786	108	58
Ortopedia	17 406	19 141	18 571	97	7
ambulaatorne	3 869	4 304	4 041	94	4
päevaravi	940	957	1 074	112	14
statsionaarne	12 597	13 880	13 456	97	7
Onkoloogia	19 064	21 915	22 182	101	16
ambulaatorne	10 413	11 830	12 042	102	16
päevaravi	629	704	745	106	18
statsionaarne	8 022	9 381	9 395	100	17
Sünnitusabi ja günekoloogia	20 065	21 851	20 870	96	4
ambulaatorne	9 631	10 342	10 350	100	7
päevaravi	1 295	1 405	1 238	88	-4
statsionaarne	9 139	10 104	9 282	92	2

Pulmonoloogia	6 648	7 419	6 894	93	4
ambulaatorne	3 147	3 347	3 412	102	8
päevaravi	-	3	12	400	-
statsionaarne	3 501	4 069	3 470	85	-1
Dermatoveneroloogia	2 342	2 724	2 734	100	17
ambulaatorne	1 975	2 329	2 167	93	10
päevaravi	40	45	187	416	368
statsionaarne	327	350	380	109	16
Pediaatria	7 904	8 793	9 295	106	18
ambulaatorne	2 291	2 967	2 933	99	28
päevaravi	202	218	435	200	115
statsionaarne	5 411	5 608	5 927	106	10
Psühhiaatria	9 550	10 170	10 135	100	6
ambulaatorne	2 682	2 803	2 907	104	8
päevaravi	102	106	95	90	-7
statsionaarne	6 766	7 261	7 133	98	5
Infektsioonhaigused	3 245	3 475	3 497	101	8
ambulaatorne	1 105	1 255	1 261	100	14
statsionaarne	2 140	2 220	2 236	101	4
Sisehaigused	49 262	58 927	59 120	100	20
ambulaatorne	10 759	15 672	14 888	95	38
päevaravi	3 055	3 427	4 320	126	41
statsionaarne	35 448	39 828	39 912	100	13
Esmane järelravi	810	873	759	87	-6
statsionaarne	810	873	759	87	-6
Taastusravi	4 754	4 993	5 030	101	6
ambulaatorne	2 391	2 447	2 489	102	4
statsionaarne	2 363	2 546	2 541	100	8
Kulud kokku	198 989	221 949	221 152	100	11
Ambulaatorne kokku	65 522	75 788	75 394	99	15
Päevaravi kokku	12 318	13 429	14 611	109	19
Statsionaarne kokku	121 149	132 732	131 147	99	8
Valmisolekutasu	4 211	4 632	4 632	100	10
Kokku	203 200	226 581	225 784	100	11

Lisa 2. Eriarstiabi ravijuhud

	2011 I poolaasta tegelik	2012 I poolaasta eelarve	2012 I poolaasta tegelik	Eelarve täitmine, %	Muutus võrreldes 2011. a I poolaastaga, %
Kirurgia	195 352	198 074	198 826	100	2
ambulatoorne	166 686	169 854	171 000	101	3
päevaravi	5 910	5 831	6 259	107	6
statsionaarne	22 756	22 389	21 567	96	-5
Otorinolarüngoloogia	106 274	105 604	102 138	97	-4
ambulatoorne	97 176	96 745	93 381	97	-4
päevaravi	3 614	3 530	3 472	98	-4
statsionaarne	5 484	5 329	5 285	99	-4
Neuroloogia	71 205	72 937	70 066	96	-2
ambulatoorne	67 369	69 039	66 160	96	-2
päevaravi	98	130	92	71	-6
statsionaarne	3 738	3 768	3 814	101	2
Oftalmoloogia	191 964	193 214	191 326	99	0
ambulatoorne	183 837	184 887	183 280	99	0
päevaravi	7 312	7 522	7 279	97	0
statsionaarne	815	805	767	95	-6
Ortopeedia	136 279	140 179	129 997	93	-5
ambulatoorne	127 030	130 776	120 720	92	-5
päevaravi	2 165	2 103	2 406	114	11
statsionaarne	7 084	7 300	6 871	94	-3
Onkoloogia	50 181	52 215	55 638	107	11
ambulatoorne	44 419	45 954	48 933	106	10
päevaravi	1 243	1 307	1 466	112	18
statsionaarne	4 519	4 954	5 239	106	16
Sünnitusabi ja günekoloogia	263 251	266 511	262 249	98	0
ambulatoorne	238 645	240 920	238 951	99	0
päevaravi	9 356	9 680	8 407	87	-10
statsionaarne	15 250	15 911	14 891	94	-2

Pulmonoloogia	37 507	37 042	38 511	104	3
ambulaatorne	35 610	35 067	36 624	104	3
päevaravi	-	51	30	59	-
statsioonarne	1 897	1 924	1 857	97	-2
Dermatoveneroloogia	87 874	87 256	84 350	97	-4
ambulaatorne	86 924	86 309	83 299	97	-4
päevaravi	308	298	365	122	19
statsioonarne	642	649	686	106	7
Pediaatria	79 062	78 048	74 365	95	-6
ambulaatorne	62 538	62 352	59 005	95	-6
päevaravi	955	948	1 228	130	29
statsioonarne	15 569	14 748	14 132	96	-9
Psühhiaatria	121 875	121 131	122 002	101	0
ambulaatorne	116 161	115 309	116 539	101	0
päevaravi	252	250	226	90	-10
statsioonarne	5 462	5 572	5 237	94	-4
Infektsioonhaigused	19 354	20 170	18 426	91	-5
ambulaatorne	12 194	13 276	12 705	96	4
statsioonarne	7 160	6 894	5 721	83	-20
Sisehaigused	224 259	226 322	227 066	100	1
ambulaatorne	195 179	196 600	198 259	101	2
päevaravi	2 292	2 426	2 977	123	30
statsioonarne	26 788	27 296	25 830	95	-4
Esmane järelravi	1 180	1 183	1 090	92	-8
statsioonarne	1 180	1 183	1 090	92	-8
Taastusravi	36 904	35 853	36 388	101	-1
ambulaatorne	33 575	32 480	33 046	102	-2
statsioonarne	3 329	3 373	3 342	99	0
Ravijuhud kokku	1 622 521	1 635 739	1 612 438	99	-1
Ambulaatorne kokku	1 467 343	1 479 568	1 461 902	99	0
Päevaravi kokku	33 505	34 076	34 207	100	2
Statsioonarne kokku	121 673	122 095	116 329	95	-4
Valmisolekutasu	188	192	192	100	2
Kokku	1 622 709	1 635 931	1 612 630	99	-1

Bilanss

Aktiva

Tuhandetes eurodes	30.06.2012	30.06.2011
Käibevara		
Raha ja pangakontod	182 747	59 589
Võlakirjad ja muud väärtpaberid	0	75 404
Nõuded ja ettemaksed		
Nõuded ostjate vastu	1 569	1 360
Muud lühiajalised nõuded	185	170
Sotsiaalmaksu nõue	80 450	77 355
Ettemakstud tulevaste perioodide kulud	385	349
Kokku	82 589	79 234
Varud		
Ostetud kaubad müügiks	4	9
Käibevara kokku	265 340	214 236
Põhivara		
Pikaajalised finantsinvesteeringud		
Pikaajalised võlakirjad	0	44 340
Mitmesugused pikaajalised nõuded	511	608
Kokku	511	44 948
Materiaalne põhivara		
Maa ja ehitised (jääkmaksumuses)	170	157
Muu inventar (jääkmaksumuses)	527	686
Kokku	697	843
Immateriaalne põhivara		
Ostetud litsentsid	0	13
Põhivara kokku	1 208	45 804
Aktiva kokku	266 548	260 040

Passiva

Tuhandetes eurodes	30.06.2012	30.06.2011
Kohustused		
Lühiajalised kohustused		
Võlad ja ettemaksud	48	0
Võlad tarnijatele		
Raviasutustele teenuste eest tasumata arved	27 907	31 922
Apteekeidele soodustingimustel väljastatud ravimite eest tasumata arved	6 034	5 213
Teistele tarnijatele ravikindlustuse hüvitiste eest tasumata arved	4 752	2 458
Muud tarnijatele tasumata arved	134	112
Võlad tarnijatele kokku	38 827	39 705
Maksuvõlad	2 044	1 801
Võlad töövõtjatele	418	381
Muud võlad	85	67
Kokku	41 422	41 954
Lühiajalised kohustused kokku	41 422	41 954
Kohustused kokku	41 422	41 954
Netovarad		
Reservid	66 729	65 873
Eelmiste perioodide tulem	162 548	153 791
Aruandeaasta tulem	-4 151	-1 578
Netovarad kokku	225 126	218 086
Passiva kokku	266 548	260 040

Tulemiaruanne

Tuhandetes eurodes	01.01.2012– 30.06.2012	01.01.2011– 30.06.2011
Laekumised riigieelarvest ja sissenõuded teistelt isikutelt	388 526	360 741
Sihtfinantseerimise tulud	822	739
IVF sihtfinantseerimise kulud	-804	-692
Ravikindlustuse kulud	-391 307	-362 166
Brutotulem	-2 763	-1 378
Üldhalduskulud	-3 286	-3 230
Muud tegevustulud	1 366	2 181
Muud tegevuskulud	-297	-256
Tegevustulem	-4 980	-2 683
Finantstulud ja -kulud		
muud intressi- ja finantstulud	829	1 151
muud finantskulud	0	-46
Kokku finantstulud ja -kulud	829	1 105
Aruandeperioodi tulem	-4 151	-1 578

